

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

ŠTEV. 8

1-9-3-8

**STEBELNARSKI
LETNIK
XLI**

GLASILO

SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA

V
LJUBLJANI

Vsebina:

Naredba o prevažanju na ajdovo pašo	113	Opazovalne postaje	123
Le začnimo še enkrat	115	Društvene vesti	124
Poročilo	120	Naše podružnice	125
Peter Pavel Glavar	121	Drobir	126

Vabilo!

Podpisana čebelarica podružnica za Maribor in okolico priredi ob priliki 20-letnice obstoja, pod pokroviteljstvom župana občine Pobrežje, gospoda Karla Stržine

I. VELIKO RAZSTAVO ŽIVIH ČEBEL

ter v zvezi z isto

JUBILEJNO VESELICO

v vseh prostorih gostilne Weber (Franc Midlil) na Pobrežju pri Mariboru, Zrkovska cesta št. 4 v nedeljo, dne 31. julija 1938, s sledečim sporedom:

Ob 8. uri slavnostna seja.

Ob 9. uri svečana otvoritev razstave ter čebelarico predavanje g. župnika H. Peternela.

Ob 15. uri začetek jubilejne veselice s peštrim sporedom.

Ker je ta prireditel prva te vrste in z ozirom na ogromni pomen narodno gospodarskega razvoja ter procvit slovenskega čebelarstva zelo važna, Vas vljudno vabimo, da nas izvolite počastiti z Vašim cenjenim obiskom.

Razstavljalni odbor.

Predobjava:

Obiščite našo čebelarico razstavo pridelkov v lastnem paviljonu na Mariborskem tednu od 6. do 15. avgusta 1938.

Člen 4.

Med čebelarji, ki so prijavili dovoz čebel na določeno stojišče do prvega oziroma drugega roka, navedenega v členu 3., imajo prednost oni, ki so se prej prijavili; med onimi, ki so se prijavili do drugega roka, pa oni, ki jim na prijavo do prvega roka dovoz čebel ni bil dovoljen. V letu 1938. se morajo stojišča odkazati v prvi vrsti onim, ki že najdalje dovažajo čebele v dotični okraj, med njimi pa po vrstnem redu prijave.

Člen 5.

Po prijavnem roku (prvem oziroma drugim — čl. 3.) odloči okrajno načelstvo ob upoštevanju prednosti po členu 4., katerim prijavljenim čebelarjem in za koliko čebelnih panjev se odkazuje še prosta postavljena stojišča, in obvesti o tem vse za dotična stojišča prijavljene čebelarje. Obvestilo mora biti pismeno in se mora najkasneje osmi dan po dotičnem roku prijavljenemu čebelarju oziroma njegovemu pooblaščenцу vročiti ali neposredno na njegov naslov priporočeno po pošti odposlati na njegove stroške.

Čebelarje, ki se jim odkazuje stojišča, in število dovoljenih čebelnih panjev, vpiše okrajno načelstvo v seznam stojišč po členu 2., z izjemo onih čebelarjev, ki se jim odkazuje začasno opuščena stojišča (čl. 8.) samo za eno pašno dobo, na kar mora okrajno načelstvo opozoriti dotične čebelarje in prizadete občine.

Člen 6.

Razen na stojišča, določena po členu 2., smejo čebelarji z odobritvijo kraljevske banske uprave postaviti čebele v ajdovo pašo tudi na druga nova stojišča, če na to pristanejo domači čebelarji v okolišu 1½ km od novega stojišča. V takem primeru mora čebelar kraljevski banski upravi predložiti obenem s prijavo tudi dotični po pristojni občini potrjen pismeni sporazum z okoliškimi čebelarji s točno označbo novega stojišča in števila čebelnih panjev, ki naj se postavijo na to stojišče. Odobrena nova stojišča, dotične čebelarje in število dovoljenih čebelnih panjev vpiše kraljevska banska uprava v seznam stojišč po členu 2.

Člen 7.

Seznam stojišč za ajdovo pašo vodijo kraljevska banska uprava, okrajna načelstva in pristojne občine, te pa le za svoja območja. Vse izpolnitve in izpremembe v

seznamu po členih 5., 6. in 8. se morajo sporočati ostalim pristojnim oblastvom radi vpisa v ta seznam.

Po členih 2., 5. in 6. v seznam vpisani čebelarji obdrže odkazana stojišča za določeno število čebelnih panjev, dokler se po določbah te haredbe ne črtajo iz seznama oziroma se jim število panjev ne zniža (čl. 8.) ali dokler kraljevska banska uprava na novo ne določi seznama po členu 2.

Člen 8.

Čebelarji, ki imajo v seznamu stojišč za ajdovo pašo odkazana stojišča, a ne name ravajo vsaj tri četrtine dovoljenega jim števila čebelnih panjev pripeljati na odkazano stojišče, morajo to javiti okrajnemu načelstvu, v čigar območju se stojišče nahaja, najkasneje do 5. julija dotičnega leta, da se more stojišče odkazati drugemu prevaževalcu. V prijavi se mora navesti, ali je opustitev stojišča začasna ali trajna. Opustitev stojišča je začasna, če velja le za eno pašno dobo, sicer pa je trajna.

Čebelarjem, ki dve leti zapored ne pripeljejo na odkazano stojišče dovoljenega jim števila čebelnih panjev, kraljevska banska uprava primerno zniža v seznamu določeno število čebelnih panjev; onim pa, ki dve leti zapored ne pripeljejo v prvem odstavku določenega števila panjev, a tega prej ne prijavijo po določilu prvega odstavka, odvzame odkazano stojišče, če tega zadostno ne opravičijo, in jih črta iz seznama. Ravno tako črta okrajno načelstvo iz seznama one čebelarje, ki odkazano stojišče trajno opuste.

Člen 9.

Pred 5. avgustom, v škofjeloškem okraju pa pred 12. avgustom se čebele ne smejo pripeljati v ajdovo pašo. Po 15. avgustu je vsak prevoz čebel v ajdovo pašo razen v primerih člena 11. prepovedan. Osem dni po končani paši, a najkasneje do 15. septembra jih mora vsak dovoznik odpeljati. V izrednih primerih more kraljevska banska uprava določene roke spremeniti.

Člen 10.

Čebelar mora najkasneje tretji dan po dovozu pristojni občini javiti število v pašo pripeljanih panjev.

Člen 11.

Ako v kakšnem kraju po 2. avgustu toča ali kakšna druga vremenska neizgoda one-

mogoči ajdovo pašo, sme prizadeti čebelar do 25. avgusta tudi brez predhodne prijave premestiti svoje čebele na kakšno drugo, v seznamu stojišč za ajdovo pašo določeno, a še prosto stojišče, ali pa na kakšno drugo pašišče, ki ni v seznamu določeno, a na to le s sledečo omejitvijo:

Dovožene čebele se ne smejo postaviti na taka mesta, kjer je v okolihu 600 m od prostora, kamor se nameravajo postaviti, že 100 čebelnih panjev, če pa to število še ni doseženo, se jih sme postaviti toliko, da se doseže to število čebelnih panjev. V škofje-loškem okraju znaša maksimalno število panjev za okoliš 75.

V tem primeru mora čebelar dovoz čebel prijaviti pristojni občini najkasneje tretji dan po dovozu in če jih pripelje iz druge občine, ji mora obenem s prijavo predložiti potrdilo dotične občine, da na prej določenem pašišču paša ni mogoča zaradi vremenske nezgode.

Člen 12.

Da se zabrani ropanje, sta v času ajdove paše do odvoza čebel vsem čebelarjem, tudi domačim, prepovedana točenje in prodaja svežega ajdovega medu. Prepovedana je nadalje uporaba tako poškodovanih panjev, da je čebelam mogoč dostop tudi drugod in ne samo pri žrelu, dalje vzdrževanje brezmatičnih panjev in vsako odpiranje in pregledovanje panjev v brezpašnih urah.

Člen 13.

Kdor pripelje čebele na ajdovo pašo proti predpisom te naredbe (čl. 1., 6., 9., 11.), jih mora na zahtevo občine odpeljati v roku, ki mu ga ta določi. Ta rok ne sme biti krajši od treh dni. Če tega ne stori, sme občina čebele odstraniti na njegove stroške in nevarnost. Enako sme občina po 15. septembru (čl. 9.) odstraniti dovožene čebele, če jih čebelar kljub opominu ne odpelje v določenem roku.

Člen 14.

Kdor krši to naredbo z dejanji, navedenimi v členu 13., nadalje kdor krši določila členov 10. in 12. in končno, kdor neopravičeno ne odjavi dovoza čebel po členu 8. ali napačno prijavi, kje ima čebele, kadar jih nima na paši (čl. 3.), se kaznuje po členu 69. zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10— do 500— din, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku pa z zaporom od 1—10 dni. Denarne kazni

se izrekajo v korist državne blagajne (čl. 70. navedenega zakona).

Člen 15.

Za pritožbe zoper odredbe okrajnih načelstev in občin po tej naredbi veljajo predpisi občega upravnega postopka. Pritožbe se morajo rešiti pospešeno, a najkasneje v roku 8 dni.

Člen 16.

Veterinarsko-policijski predpisi in predpisi občega državlanskega zakonika s to naredbo niso prizadeti.

Čebelni panji po tej naredbi so panji velike mere. Dva kranjiča ali dva čebelna koša veljata za en panj velike mere.

Člen 17.

Ta naredba stopi v veljavo na dan razglasitve v „Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine“. S tem dnevem se obenem razveljavlja za politične okraje, naštete v členu 1., „naredba o prevažanju čebel na ajdovo pašo“ z dne 23. junija 1936. („Službeni list“ št. 388/52).

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

V Ljubljani, dne 7. julija 1938.

Namestnik bana,
pomočnik:

dr. Majcen s. r.

Le začnimo še enkrat

H. Peternel.

(Dalje.)

Čebela.

Čebele imajo veliko večino v vsaki zdravi čebelni družini. Razvoj čebele od trenutka, ko je iznešeno čebelno jačece, do trenutka, ko pregrize dorasla čebela pokrov in izleze iz celice, je zgoraj opisan. Pripomniti moramo samo to, da so čebele takoj po rojstvu nekako klaverne, ne tako urne in živahne kakor ravno kar rojene matice. Ako smo rekli, da je matica spolno in telesno popolnoma razvita samica, moramo trditi, da so čebele spolno nerazvite ali okrnjene samice. Glava, oprsje, krila, noge so čvrste, zadek pa razmeroma majhen, tako da imajo krila nositi primerno malo težo čebelnega telesa. To je ustvarila

narava vse smotreno. Čebela je namreč ustvarjena za delo.

Spolni organi čebele so nerazviti, dasi ji ne manjkajo. To dokazujejo čebele trotovk. Ako si osirotela (brezmatična) družina ne more več pomagati z izpodreditvijo mlade matice iz ličink, ki so v čebeljih celicah, začnejo čebele krmiti mlajše čebele, da bi postale matice. Spolni organi teh čebel mladice se nekoliko razvijejo, in čebel-trotovk začnejo zalegati. Ker se ne morejo oprasiti, zalegajo samo neoplojena jajčeca. Te spoznamo po tem, da jih je navadno po več v eni celici in da niso pripleljena na dnu celice, ampak na stranske stene, ker imajo čebele-trotovk prekratek zadek, da bi mogle seči do dna celice. Ko se čebele zavedo, da zaleganje čebel trotovk ne more rešiti družine, potegnejo matičnike, katere zaležejo čebele trotovk, seveda z neoplojenimi jajčeci. Čebel trotovk je v osiroteli (brezmatični) družini večje število in jih ni mogoče ločiti od silih čebel, ki imajo tudi precej obilni zadek. Ker jih ni mogoče odstraniti, je družini težko pomagati, kar se tudi ne izplača, ker je oslabiljena in ima same starejše, že izrabljene čebele.

Krila so dobro razvita in močna, saj odvisi življenje čebele od njih uporabnosti. Kakor hitro so obrabljena, je konec čebele neizogiben. S tem smo že pri vprašanju, koliko časa živi čebela. Doba, ki jo prebije mlada čebela v panju preden prvič izleti na pašo, je različna, odvisna od razmer. Ako ni izdatne paše in primanjkuje mladice, se podaljša njeno izključno delovanje v panju na večjo časovno dobo, ako pa je malo odkrite zalege, ki potrebuje nege, paša pa prav dobra, začnejo izletavati mnogo prej. Vsekakor lahko računamo, da preživi mladica v panju povprečno 8—10 dni preden izleti na pašo.

Če se mladica ne izleže v dobi paše, živi lahko dolgo, saj preživijo jeseni rojene zimo in pomlad do rojenja. Vse drugače pa je, če mora čebela že v nežni mladosti izletavati na bero. Pri tem prežijo nanjo razni sovražniki, mrzle zračne struje jo pritiskajo k hladni zemlji, veliko vrst cvetov ji poškoduje krila pri nabiranju nektarja, kril se primejo lepljive snovi (tudi obnožina ni tako nedolžna), ki jih mora z močnim ščetkanjem odstraniti. S tem se krila poškodujejo in končno niso več zmožna nositi niti čebele same, kaj še otovorjene z nektarjem. Tako se nazadnje zgodi, da prazna čebela doseže cvet, ko se ga pa

nasrka, ne more več vzleteti in umrje na planem. Čebela ne pozna miru. Kjerkoli najde med, ga nabira in odnaša v domači panj. Tudi ne pozna pojma „dovolj“. V novodobnem čebelarstvu ni tako očitno, kako neugnan je nagon kopičenja zalog pri čebelah, ker napravlja čebelar še pre-rad prostor za novi med s tem, da prazni medišča. V kranjičih pa nanesejo čebele ob dobri paši toliko, da ne preostaja skoraj nič prostora za zalego. Pomnim izvrstno pašo, ko sem čebelaril po večjem še s kranjiči. Čebele so zalile vse satje z medom, večkrat tudi „škatle“, ki smo jih pričvrstili zadaj k panjem in iz njih rezali snežno belo medeno satje. Prisedale so noč in dan pred žreli, tako da se ni videlo nobene končnice. To so počenjale radi vročine in ker je bilo v panjih med polnimi sati premalo prostora. Po nevihti se je ozračje ohladilo. Čebel je bilo že manj, ker so se izrabile, naraščaja pa ni bilo veliko, ker je manjkalo prostora za zaleganje. Tedaj so se zopet prikazale končnice in pod bradami večine panjev sem zagledal popolnoma pokrite saticke, ki so jih čebele potegnile od spodnjega panja in pritrdile na brado gornjega.

Neugnani čebelni nagon nabiranja zalog se velikokrat izraža tudi v nam čebelarjem tako nevšečnem ropanju. Čim pridnejša je čebelna družina, tem nevarnejša je ostalim. Kdo je kriv ropanja? Čebelni nagon nabiranja zalog, vse drugo so samo prilike. Najbolj nevarno je ropanje, ako se napadeni panj ne brani, ne da bi bil slabič ali brez matice. Vzrok temu je, da čebele ne ločijo tujk od domačih čebel. Ni še popolnoma znano, kako spoznajo čebele tujke. Navadno trdijo, da po vonju ali posebnih znakih. Naj bo kakorkoli. Če je podlaga medsebojnega spoznavanja v dveh družinah ista, se čebele prve družine ne branijo pred roparicami iz druge družine. V takem primeru odpovedo vsa sredstva za ropanje, in moramo eno izmed obeh družin zapreti ali pa odnesti 5 km daleč proč. Vsakemu čebelarju mora biti znano, da so vsi predmeti, ki vsebujejo kaj za čebele vabečega, izvor za ropanje. Kdor pušča med ali tudi prazno satje na prostoru, ki je čebelam dostopen, vabi sam roparice v svoj čebelnjak. Kdor poklada po dnevi, ko je vreme ugodno za izlet, in ne odstrani pitalnikov zgodaj zjutraj pred čebelnim izletom, bo imel opraviti z roparicami. Kdor ima v brezprašni dobi družine, ki so brez matice, je v nevarnosti, da mu bodo te in še druge

šibkejšje panje čebele izropale, ker nikakor ne zadostuje, da so družine zgolj v redu, treba je, da zasedajo vse sate, da so močne. Ako so družine tako šibke, da nekaj satov ne zasedajo, izpraznijo roparice najprej nezasedene sate, ko se ojunajo zaradi uspeha, pa tudi zasedene.

Ropanje preprečimo tedaj, če imamo družine s čvrsto, zdravo matico, dovolj močne in če žrelo ni preveliko ob slabi paši. Kjer zapazimo pričetek ropanja, še velja, da prislonimo pred zožena žrela 20 cm dolge in 10 cm široke šipe, da ne morejo roparice naravnost do žrela. Druga sredstva so bila že velikokrat nasvetovana.

Čebele iztaknejo pašo po vonju medečine. Treba je pa vedeti, da si v tem niso vse družine enake. To se vidi zlasti, spomladi. Kaka družina nosi obnožino iz oddaljenega resja že osem dni prej, preden ga druga šele najde. Take družine, ki iztaknejo tudi oddaljeno pašo prej kot druge, so zlata vredne, in jih je treba ohraniti za plemo. Sploh naj čebelar ceni vrednost čebelnih družin po njih donosu in naj le najboljše pušča za plemo.

Čebela piči vse, kar le more, ako je razdražena, ako se boji za lastni dom ali za obstanek družine. Ima pa žal sovražnike, katerim ne more zlahka do živenga. Tako n. pr. ubada zaman v glavo ličinke voščene vešče, ker je kakor rog trda in neranljiva. Čebela piči najrajši premikajoče se dele človeka ali živali, najrajši v bližini očesa, ker se oko največkrat zgane. Tisti, ki maha okoli sebe, bo deležen znatnega števila pikov, mirnemu človeku pa prizanašajo.

Čebela prenese malo mraza in otrpne, ako pade toplota na 6°C, v gruči v panju pa prenese najhujši mraz, samo da se more trdno pritisniti k sesticam in ji ne zmanjza zdrave hrane (medu, sladkorja), ki je tudi kurivo za čebelno družino in ne samo hrana.

Čebela preživlja razne dobe svojega življenja: kot snažilka satja, kot dojilka večjih ličink potem pa manjših, kot proizvajalka voska, kot čuvarica doma in nazadnje kot nabiralka obnožine in medečine. Ne dela, kakor ljudje, le v sili ali samo zase, ampak kar sama od sebe in za obstoje vse družine.

Trot.

Tretji član čebelne družine je trot, ki je popolnoma razvit samec. Njegov razvoj od neoplojenega jajčeca do trenutka, ko zapusti celico, je zgoraj opisan. Trotov ni-

majo čebelne družine vedno, ampak samo v dobi, ko jih potrebujejo. V vsakem panju je trotov mnogo: na stotine, včasih celo več tisoč. In vendar je treba za vsako mlado matico le enega, da jo oprashi, kar plača s svojim življenjem. Mrtev obvisi s spolovili na matičnem zadku in matica pade na tla, da se lahko reši (odtrga) od mrtvega trota. Ne vprašujmo, zakaj nara-va tako trati, da morajo čebele izrediti toliko trotov, ko jih je tako malo treba. To je pač smotno, da plemeni le najspodobnejši in da se ohrani čebelni rod čvrst.

Troti so ljubljenci čebel že ko so v za-legi in tudi še potem, dokler so pašne raz-mere dovoljne in dokler panj trote potrebuje. Kakor hitro pa paša mine, ko mine doba prahe mladih matic, se preobrne ve-lika ljubezen čebel do trotov v najkrutejše sovraštvo: umreti morajo grozne smrti, la-kote. Ker trot nima žela, je brez orožja in izročen čebelam na milost in nemilost.

Medtem ko se vračajo čebele strogo le v svoj dom in le mladice včasih zaidejo v kak tuj panj, je trot klatež, ki se čes-to-krat preseli k drugi družini. Povsod ga sprejmejo, samo tista družina ne, ki ravno odganja trote. To lahko opazujemo, če izgubi panj matico in nima lastnih trotov. Čim so napihnjeni matičniki, se naseli v panju nekaj trotov iz sosednjih panjev, ki jim osirotele čebele dobro strežejo.

Odrasli troti ne potrebujejo veliko hrane, a so vendar v breme čebelni družini, kadar jih ne potrebuje; zato jih čebele odženejo.

Najlepši troti se izgodnijo v novih celicah. Zato naj čebelar skrbi, da bodo družine izdelovale lepo mlado trotovino.

2. Čebelno bivališče.

Čebelno bivališče v ožjem pomenu je satje, saj morejo čebelne družine prebiti na planem brez panja, vsaj v toplejših krajih, ki so domovina čebel. Radi tega se ho-čemo najprej baviti s stavbo satja in šele potem s panjem kot pravim prebivališčem čebel.

a) Stavba satja.

Kakor smo že zgoraj slišali, so čebele v določeni dobi svojega življenja najbolj sposobne izločevati vosek, ki ga rabijo za izdelovanje satja. Starejše čebele morejo potiti vosek le po izdatnem uživanju hrane.

Vosek je proizvod čebelnega telesa. Ta snov je primerno trda, a vendar tako mehka, da morejo čebele ob gorkoti, ki vlada v panju, v toplejši letni dobi, graditi satje.

Pri tem obdelujejo voščene ploščice, ki jih izločajo na trebuhu. Največ je šesterooglatih čebeljih, ki so tako globoke, da gre v posamezno ravno vsa čebela. Te celice so izključno za čebeljo zalego in za shrambo medu in obnožine. Druga vrsta celic so ravnotako šesterooglate, a veliko prostornejše in rabijo čebelarjem za gojitev trotov, le v sili tudi za hrambo medu, ne pa obnožine. Tretja vrsta celic je nepravilne oblike. Te napravijo čebele tam, kjer začnejo postaviti sat, torej na stropu panja ali na gornjo letvico satnika in tam, kjer prehaja čebelno satje v trotovino. Te nepravilne celice uporabljajo čebele tudi za hrambo medu. Matičniki niso celice v ožjem smislu, ampak priveski po robih satja.

Desno in levo sata zgrade čebele sosedna sata. Naravni sat je 24–25 mm debel in oddaljen od sosednega 10–11 mm, ako je sestavljen iz čebelnih celic. Stavbo satja začnejo čebele vedno v obliki grozda, kakor visi roj na veji. Začetni sati imajo obliko srčkov; srednji je vedno največji, dokler niso vsi dograjeni do dna panja. Satje je v začetku snežno belo, potem pa porumeni in počrni. Sati za trote so debelejši (35 mm), ker so troti večji. Ako zaleže matica slučajno v čebelno celico neoplojeno jajčece, zapazimo to potem, ko je ličinka pokrita; pokrov nad trotom je zelo vzbočen, med tem ko so pokrovi čebelne zalege skoraj ravni, oziroma mnogo manj vzbočeni.

Stavba sata sama je jako zanimiva. Čebele varčujejo izredno s prostorom in gradivom. Naj se trudi človek kolikor hoče, ne more izumiti možnosti, da bi spravil več celic v isti prostor, kakor čebele. Zanimivo je, kako znajo čebele varčevati z gradivom (voskom): srednja stena sata je prozorno tenka, ravnotako stene celic, a njih robovi so znatno ojačeni, tako da ima sat na obeh zunanjih ploskvah močno in odporno steno, sestavljeno iz šesterokotnih robov celic. Ravnotako je sat sam močno pritrjen na strop panja, odnosno na gornjo letvico satnika.

Kljub smotrnemu delu je vendar nova stavba satja zlasti v vročini jako nežna. A to ne traja dolgo. Matica zaleže celice, v njih se zapredejo ličinke, ki pokrijejo s svojo prejo ne samo voščene stene, ampak tudi svoje blato. Satje potemni in postane zelo odporno, posebno če upoštevamo, da se v gorki letni dobi vsakih 20 dni izvali novi rod čebel. Tako trdno satje kljubuje celo precej hudim sunkom.

Staro satje mora čebelar od časa do časa odstraniti, da čebele napravijo novega. Pri naprednem čebelarstvu jim dajemo satnice v izdelavo. Resnica je, da čebele staro satje same podrejo in obnovijo. Stari sat odlodajo do srednje stene, na tej pa zgradijo kakor na satnjici, nove celice. A s tem se izgubi veliko voska. Bolj umestno je tedaj, da čebelar stare sate prekuha v vosek in naredi iz njega satnice. Čebelarji s kranjiči so itak vsako jesen mnogo satja skuhal in imeli vedno le mlajše satje v panjih.

Staro satje je ugodna podlaga za bolezni čebel in za gnezdo škodljivcev, n. pr. voščene večje.

b) Panj.

Divje čebele so si bivališče same poiskale, bodisi v duplu kakega drevesa, ali, kjer ni bilo gozdov, v zemlji ali skalovju. Prvotni „panj“ je bil pač duplo, ki ga je človek našel že naseljenega ali pa praznega in postavil v bližini svojega doma. Drugod si je človek pomagal s košem, spletenim iz bičja ali slame. Ko so se gozdovi zredčili in je bilo težko najti primerna drevesna dupla, si je človek napravil panje za čebele iz desk, ki so imele obliko zaboja. V severnih krajih so imeli pokončno obliko, v naših podolžno (kranjič). Naši čebelarji predniki so gotovo poznali tudi zbite pokončne panje, a se jih niso oprijeli. Zakaj ne? Ker so spoznali, da so podolžni boljši za njih čebelarstvo. Te skušnje so bile tako stare, da ni prišlo do spremembe.

Prišel je čas, ko so začeli uvajati panje s premičnim satjem. S severa so prišli k nam pokončni panji. Stoletna skušnja je govorila proti njim, zato so se kaj kmalu morali umakniti panju s podolžnimi sati velike mere. Od leta do leta je več A. Ž. panjev v naših čebelarstvih, pokončni (dunajčani) vedno bolj izginjajo. Kakor se je izkazal kranjiček kot edino pravi za čebelarjenje z nepremičnim satjem, tako si je A. Ž. panj osvojil naše čebelarstvo s svojimi podolžnimi sati. Za koliko časa, ne vemo, a bržkone za dolgo dobo, ker ni verjetno, da bi dobili kaj boljšega, vsaj v kratkem ne.

Soglašam z vsemi, ki opominjajo čebelarje, naj ne uvajajo drugih novodobnih panjev, kakor soglašam tudi s tistimi, ki opravičeno svarijo, naj ne vržemo še kranjiča med staro šaro, ne radi spoštovanja do njegove starosti, ampak ker je še vedno dober v rokah izkušenega čebelarja, vsaj

za nepričakovane roje, katerih ne more čebelar vsaditi v A. Ž. panje, ker jih nima. Ravno tako je dober kranjič za kmečkega čebelarja, ki ima malo časa za čebele in tudi ne more v čebelarstvo vtakniti večje glavnice.

3. Čebelnjak.

Vsak čebelar si ne more omisliti lepega čebelnjaka, ker stane veliko denarja, pač pa mora paziti, da je čebelnjak, pa naj bo še tako enostaven, ugoden za čebele in čebelarja.

a) Lega čebelnjaka.

Prvi pogoj je, da čebelnjak ni izpostavljen močnim vetrovom, ker sta veter in prepili največja sovražnika izletavajočih čebel. Ni neobhodno potrebno, da je obrnjen ves dan proti solncu, ne sme pa biti ves dan v senci. Zapadna stran je izpostavljena nevihtam in ni priporočna. Najbolj ugodna je južna stran, obrnjena malo proti vzhodu.

Važno je, da je sprednja stran čebelnjaka obrnjena od prometne ceste. Ni nevarnejšega, kakor če se sosedje pritožujejo čez čebele in začne celo orožništvo že poizvedovati radi pikov, ki so jih dobili mimogredoči. Še težja pa je vest čebelarja, ako je v vednem strahu, da bodo čebele napadle vprežne konje in da bo moral morebiti celo plačati odškodnino za konje, ki jih čebele okoljejo do smrti. K sreči izpodriva konje avto in postaja omenjena nevarnost od leta do leta manjša.

Čebelnjak naj ne bo preoddaljen od doma, ker drugače bo čebelar marsikaj zamudil pri čebelah, imel bo nevarno prenašanje te ali one stvari k čebelnjaku in od čebelnjaka.

Ni dobro, da je blizu čebelnjaka večja voda, tudi naj ne zastaja voda ob nalivih pri čebelnjaku, da napravlja začasno malo jezero, v katero padajo čebele, ki prihajajo s paše in matice s prahe.

Da ni okusno imeti zraven čebelnjaka gnojišče, je samo po sebi umevno, ravno tako ne spada v bližino čebelnjaka drvarnica in sploh ničesar, kar povzroča ropot in moti zimski počitek čebel.

Seveda se ni mogoče vselej ozirati na vse, zlasti, kjer ni dovolj zemljišča na razpolago, a vendar naj se ozira vsak, ko postavlja čebelnjak, po možnosti na vse te točke.

b) Čebelnjak.

Ni potrebno, da je čebelnjak podoben lepi vili, glavno je, da rabi svojemu namenu. Streha mora biti na vsak način ne-

propustna za dež, ker ni večje nesreče nego slaba streha. Želeti je, da se da čebelnjak „neprodušno“ zapreti, da ne morejo čebele vanj med delom. Ako odpiramo panje v brezpašni dobi in silijo čebele v čebelnjak, se ropanje kaj rado vname.

Čebelnjak naj bo dovolj prostoren. Ni velika razlika v stroških, ako napravimo čebelnjak pol metra širši ali ožji, v uporabnosti pa je razlika ogromna. Vsekakor naj bo zadaj za skladanico panjev vsaj 1½ m prostora, še bolje 2 m, da se čebelar lahko kreta. Ako je prostor pretesen, se čebelar ne more gibati, ne more se umakniti kozici, na katero je zložil vsebino panja. Da bi mogel kam postaviti potrebno omaro, o tem ni niti govora. Dolžina čebelnjaka naj odgovarja nameravanemu številu panjev, ki jih misli čebelar imeti. Tudi tu je boljše pol metra več, kakor 10 cm premalo. Okna naj bodo zadaj za panji. Čim višje pod stropom so, tem boljše je. Za čebelnjak do 4 m dolžine zadostuje eno bolj široko okno, za daljšega mora biti primeroma več oken. Okna naj se zapirajo zunaj z lesenimi oknicami (ne žaluzijami), da je čebelnjak varno zaprt in notranjost v popolni temi. Notranja okna naj bodo tako narejena, da ne segajo šipe do vrha, ampak naj bo pod vrhom 2 cm široka špranja, da morejo tam čebele odleteti iz čebelnjaka na plano. Notranje okno je tudi lahko iz žičnate mreže, pa mora imeti pod vrhom nekaj begalnic.

Čebelnjak naj bo obit z navadnimi deskami, čez špranje pa nabijemo primerne letve. Čebelam to gotovo ne bo v škodo, stvar je pa lepa tudi za oko.

Ako je le mogoče, naj stoji čebelnjak na betonskih podstavkih, ki imajo okoli in okoli žleb, da brani mravljam dohod v čebelnjak. Da stebri, ki stojijo na betonskih podlagah ne segnijo, jih napojimo s karbolinejem. Stvar okusa je, ali pustimo zunanje lice čebelnjaka naravno, ali ga napojimo s karbolinejem, oziroma prepleskamo z oljnato barvo. Ako ga nameravamo pobarvati, naj bodo deske gladko postružene, drugače lice čebelnjaka ne bo lepo in trikrat več barve bomo porabili.

Ne pozabimo na žleb, ako pada kap pred panje, kar je vedno pri čebelnjaku navadna vrsta.

Lovilnik za roje. Namesto da bi natikali nerodne lovilnike na žrelo, ko panj roji, nastavljajo ameriški čebelarji tja pasti za roje. Ko je matica notri, snamejo past in jo drže v zraku, da se roj na njej zbere.

Poročilo

o rednem letnem občnem zboru Slov. Čebelarskega društva. (Konec.)

Volitve. G. predsednik je poročal, da so letos avtomatično izpadli iz odbora gg. Peternel, Žnideršič, Mihelič, Malovašič, Majer in Štefanciosa. Po pojasnilu g. predsednika je g. Ivo Verbič predlagal, naj ostane za Ljubljano v odboru še nadalje g. Žnideršič, na novo pa naj se izvoli g. Stojkovič Josip, učitelj v Mostah, in sicer ta namesto g. Miheliča, ki je odstopil. Predlog je bil soglasno sprejet.

G. Ručigaj je predlagal, da se izvoli za kamniški okraj ponovno g. Majer Julij, šol. uprav. v Dobu pri Domžalah. Sprejeto.

Zaradi zastopnika za Notranjsko se je vnel živahen razgovor. G. Grom iz Vrhnike je predlagal namesto odstopivšega g. Malovašiča g. Cemeta za Vrhnike, g. De Gleria iz Logatca pa g. Krmavnerja iz Planine. Po kratki debati je g. De Gleria svoj predlog umaknil in izvoljen je bil g. Ceme. Želelo pa se je, da naj se pri prihodnjih volitvah upošteva kandidat iz logaškega okraja, ker so bili Vrhniciani te izvolitve že dvakrat deležni.

Gg. Peternel in Štefanciosa sta bila izvoljena ponovno v odbor na podlagi sklepa občnega zbora Zveze v Celju.

Za namestnike so bili izvoljeni gg. Bačič Alojzij z Viča, Grčar Tit z Barja in Šetinc Ivan z Jesenic, za preglednika računov pa ponovno gg. Ivan Šmajdek in Ivo Verbič.

Samostojni predlogi. Pri tej točki je g. predsednik poročal o nameravani ustanovitvi zavarovalnega sklada. Glavni namen sklada bi bil, da bi omilil škodo, povzročeno čebelarjem po kužnih čebelnih boleznih. Pri tem bi bilo treba sledečih določil:

1) da društvo v sklad plačuje po 2— din za vsakega člana, letna članarina pa ostane še nadalje 35— din. Torej naj bi od članarine odpadlo za podružnico kot doslej 5— din, za sklad 2— din, za glavno društvo pa 28— din;

2.) koristi sklada naj bi uživali oni člani, ki so že tri leta včlanjeni;

3.) odškodnina bi se smela izplačevati največ za 2 panja, to pa le tedaj, če se čebelar zaveže, da bo bolezen z vsemi sredstvi zatrl;

4.) podpore se izplačujejo vsako leto meseca septembra; če bi bilo več prosilcev, bi bile podpore nižje, ker se mora višina podpore ravnati po razpoložljivih sredstvih;

5.) škodo, povzročeno po kužnih čebelnih boleznih, je naznaniti glavnemu društvu takoj in jo z dokazi podpreti;

6.) zavarovalnina se bo izplačevala prizadetim članom že letos.

Po tem poročilu g. predsednika se je oglasilo k besedi več čebelarjev. Govorniki so bil za in proti skladu. Večina je bila za ustanovitev, izrazili pa so željo, da bi se zavarovanje izpopolnilo in razširilo še na zavarovanje za druge nezgode. Vendar je ostalo končno pri načrtu g. predsednika, ker je treba začeti najprej v malem. Če bo ta akcija uspela, se bo lahko prešlo na zavarovanje v širšem obsegu.

Po končani debati je bil predlog g. predsednika sprejet. S tem sklepom je bil storjen ob 40 letnici lep korak v prid članom, prizadetim po čebelnih kužnih boleznih.

Slike naše čebele. G. predsednik je poročal, da je po dopisih in na predavanjih ugotovil, da nekateri člani še vedno ne ločijo čiste sive čebele od križanke z laško. Zato se mu zdi primerno, da bi društvo izdalo kot prilogo Čebelarja barvaste slike matice, čiste sive čebele, trota in bastardke. G. Vales je omenil, da so člani novomeške podružnice to željo že večkrat izrazili. G. Ribič je bil mnenja, da so te slike prav posebno potrebne za obmejne kraje, ker nam v teh krajih neprestano vsiljujejo tuje pasme. G. Peterlin je predlagal, da bi se izdale slike tudi za šolsko uporabo.

Občni zbor je nato soglasno sklenil, da se take slike izdajo kot priloga Čebelarja.

Razstava čebelarске podružnice v Mariboru. Glavna pojasnila o razstavi sta podala gg. Peternel in Črepinko, to sta predsednik Zveze v Celju in predsednik mariborske podružnice. Oba sta utemeljevala potrebo te razstave in prosila občni zbor, naj uvidi važnost te prireditve v obmejnem Mariboru. G. Šmajdek je bil zaradi štednje proti prireditvi in podelitvi kake podpore. G. Majer je bil proti razstavi, ker je zvezana z velikimi stroški. Tudi glavni odbor ni za 40 letnico priredil razstave, ker bi to preveč stalo. G. Martelanc je omenil razstavo v Novem mestu in pripomnil, da letos take razstave ni mogoče prirediti, ker nam primanjkuje medu. G. predsednik je navedel vse težkoče, ki so v zvezi z razstavami. G. Štefanciosa je razstavo priporočal iz nacionalnih razlogov. Končno je g. Črepinko vnovič zagovarjal potrebo razstave in prosil za primerno podporo. Pri tej razpravi je občni zbor sklenil

z večino glasov, da sme glavni odbor pri-
spevati za razstavo 5.000 din.

Zatiranje kužnih čebelnih bo-
lezni. G. predsednik je pojasnil kaj in
koliko je društvo doslej storilo za to za-
devo. Prosil je, naj se občni zbor izreče,
ali naj glavni odbor delo nadaljuje ali ne.
Zopet se je vnela živahna razprava za in
proti načinu zatiranja bolezni, kakršnega
so prakticirali lansko leto. G. Peterlin je
bil mnenja, da bi bilo boljše, ako bi se v
ta namen v ogroženih krajih prirejali te-
čaji in predavanja o čebelnih kužnih bo-
leznih. G. Iva Verbiča je zanimalo, kakšni
so bili uspehi lanskega pregleda in zati-
ranja bolezni. Gg. Ribič in Lenarčič sta
pojasnjevala, kako velike koristi sta bila
oba dosedanja pregleda panjev in kako so
se čebelarji na licu mesta učili spoznavati
bolezen. Uspeh je bil vsekakor pozitiven.
G. Šmajdek je predlagal, naj bi se za pre-
gled čebelnjakov uporabil oni znesek, ki
ga dobi „Zveza“ za predavanja. Končno je
je bilo sklenjeno z večino glasov, da se s
pregledovanjem čebelnjakov in zatiranjem
čebelnih bolezni nadaljuje to leto v Rad-
gonskem sodnem okraju. Društveni odbor
naj skrbi, da bo dobil od banske uprave
potrebno podporo, vsaj tistih 5.000 din, ki
so bili vstavljeni v proračun.

Pašišča. Na prošnjo in poziv g. pred-
sednika je g. banski referent Josip Okorn
poročal o načrtu nove naredbe o prevozu
čebel v ajdovo pašo. G. Okorn je v glavnem
podal isto pojasnilo, kot ga je podal na seji
širšega odbora prejšnji dan. Omenil je, da
bo odslej prevzelo ureditev dovoza okraj-
no poglavarstvo, da bodo stojišča točno
določena v naredbi, ki bo določevala tudi
število panjev za posamezna stojišča, da
bodo ostala stojišča vsako leto na razpo-
lago onim prevaževalcem, ki stalno vozijo
čebele v dotični kraj. Naredba bo izdana
še letos in jo bo dobilo društvo na vpogled.
G. Okorn je razdeljeval pašišča tudi že po
Gorenjskem, sedaj pa pride na vrsto še
Dolenjska. Nadaljno poročilo o pašiščih je
podal g. Ivo Verbič. Prosil je za pojasnilo,
po katerih smernicah se je sestavljala nova
naredba. Lansko leto so bile prizadele pre-
važevalcem hude rane od občinskih uprav.
Ugotovil je več primerov, ki kažejo, kakšne
krivice so se prizadele prevaževalcem. Go-
vornik je zahteval, da se kapaciteta sto-
jišč za pripeljane panje poveča, posebno
pri onih stojiščih, ki so izven vasi. Občin-
skim upravam naj se izdajanje dovoljenj
za prevoz v pašo odvzame in to delo poveri

okrajnim glavarstvom. Skrbeti je, da se
določujejo le taka stojišča, do katerih je
dovoz mogoč.

Ko je g. Okorn dodal še nekaj pojasnil
in omenil, da hoče oblast vprašanje pašišč
rešiti mirnim putem in ne s silo, se je
g. predsednik g. Okornu zahvalil za vsa
pojasnila in ga prosil, da bi se dovoz čebel
na ajdovo pašo uredil z naredbo pravo-
časno.

Predlogi. Nato je občni zbor rešil celo
vrsto predlogov.

1.) Predlog glavnega odbora glede letne
članarine 35— din. Občni zbor je člara-
rino v višini 35— din potrdil in to že za-
radi sprejetega sklepa o zavarovalnem
skladu.

2.) Predlog novomeške podružnice, da bi
se znižala članarina je odpadel, ker je
občni zbor sklenil, da ostane članarina ista
kot doslej.

3.) Podružnici Radovljica in Črnomelj
sta predlagali, da bi se za njih okoliš iz-
volila v širši odbor posebna zastopnika.
Predlog je bil odklonjen, ker ima širši od-
bor že dovolj članov in ker bi se potni
stroški potem zvišali.

4.) Predlog podružnice Vrhnika, da bi se
 uvedlo prisilno včlanjenje vseh čebelarjev,
ni prodr, ker se prisilno organiziranje če-
belarjev po sedaj obstoječih predpisih ne
more izvesti.

5.) Predlog podružnic Novomesto in Ve-
lenje, da bi se doseglo, da bi čebelarji do-
bivali enako čist sladkor, kot ga dobivajo
vinogradniki, je bil odklonjen, ker je to
od finančnega ministrstva nemogoče doseči.

Peter Pavel Glavar

Dr. Joža Glonar.

(Nadaljevanje.)

Ali se Testaferrata ob tej priliki ni spom-
nil, da ima Glavar s seboj njegov dekret
za kaplana v Komendi, v katerega je bilo
treba samo vstaviti datum — kar je Gla-
var že storil in bil torej že kaplan v Ko-
mendi? Čemu torej novega kaplana v Ko-
mendo, tako da bo Glavar zopet brez
službe in se zopet njemu obesil za vrat?
Ali pa je bil oni dekret „in bianco“ samo
nekaka varščina za vsak slučaj?

Za enkrat pa je Glavar bil v Komendi
začasní Testaferratov oskrbnik, ki naj ure-
di Bitenčeve račune. Testaferrata mu je
obenem, pač, da ga pomiri, nastavil novo
vabo. Pred mnogimi leti je bil cesarski bla-

gajni posodil 1650 goldinarjev, na katere je že popolnoma pozabil, saj ni dobival od njih niti obresti. Ko sta ga župnik in Glavar na to spomnila, je dejal, da bi bil pripravljen s tem denarjem ustanoviti v Komendi beneficij za tretjega duhovnika. Glavar naj pozve, ali bi znesek zadoščal, obresti pa lahko takoj za sebe izterja.

S tem je bil Glavar na prvi stopnji, da postane kedaj v Komendi pravi Testaferrov oskrbnik. Zaenkrat pa se je z vso vne-
mo lotil skrbi za duše v komendski fari; o tem pričajo njegove še danes ohranjene rokopisne slovenske pridige, ki se začnejo z l. 1744. Taka pomoč je bila ostarelemu župniku Roglju zelo dobro došla. Testaferati je Glavar res priporočal razne ljudi za oskrbnike, toda, ko je — po Testaferrovemu naročilu — opisoval njihov značaj, je moral vedeti, da jih Testaferata prav zaradi njihovega značaja ne bo sprejel, župniku pa je venomer pripovedoval, da ne namerava ostati v Komendi, ampak da hoče iti v Italijo in si tam poiskati kako službo. Ko je Testaferata to od Roglja izvedel, mu je sporočil, naj se Glavar briga za račune, ne pa za faro, da ga bo, ko bo oddajal kaplanijo (to mu je že oddal!) in stalno oskrbnništvo, upošteval pred vsemi drugimi, Italijo pa naj si kar izbije iz glave, saj tam še plemiči težko pridejo do službe, kaj šele človek nizkega rodu, kakršnega je Glavar. In ker Glavar le ni odnehal, ampak je govoril tudi o tem, da bi šel v Gradec ali na Dunaj nadaljevat svoje študije, mu je Testaferata jezno odgovoril, naj ne dela računov brez njega, in če bi se pokazal v Italiji, da mu ne bo dovolil vstopa v svojo hišo, ker se brani njegovega kruha. In, če hoče ostati v Komendi, da podari onih 1650 goldinarjev njemu za ustanovitev tretjega beneficija v Komendi.

Prav v tem času pa so za oba, za Glavarja in Testaferro, prišle nove nepravilike. Iz Komende pregnani Bitenc se je hotel znesti nad Glavarjem za to, da ga je izpodrinil, pa ga je zatožil pri gorenjskem arhidijakonu Petazziju, da je Glavar nezakonski sin in da je njegov oče — Testaferata. Petazzi, ki mu je pridržek v papeževi dispenzi od nezakonskega rojstva, da Glavar sicer lahko prejme višje redove, da pa ne dobi pravice do nobenih cerkvenih beneficijev, pač bil znan, je nato zagrozil Glavarju, da mu bo prepovedal nastop kaplanove službe in maševanje. To je bilo v poletju 1745. Sedaj je dobil Glavar priliko, da je Testaferro jasno vprašal, kako je z njegovim očetovstvom. Pri pa-

pežu mu je moral Testaferata poleg tega še izposlovati ponovno dispenzo, da lahko kljub nezakonskemu rojstvu prejema tudi cerkvene beneficije, saj bi mu brez tega sploh ne bilo mogoče ostati v Komendi. Posredovanje pri papežu je Testaferata obljubil s težkim srcem, češ, da bodo zopet novi stroški, glede očetovstva pa se je izmuznil. Imenoval je Glavarjevo sumnjo „slabo misel... ki sem jo vedno zanimal in o kateri bom vedno dejal, da je popolnoma napačna“, sicer pa je potolažil Glavarja, naj se ne čuti nesrečnega, ampak naj bo zadovoljen s tem, kar je dosegel, saj morajo mnogo pretrpeti tudi drugi, ki pa ne pridejo tako daleč.

V tem odgovoru Testaferate vidimo, da o tej reči nista prvič razpravljala, Glavarja pa tudi tokrat ni mogel zadovoljiti. Zato je Testaferro pritisnil bolj ostro s tem, da mu je kot komendatorju predložil v razsojo dva slučaja zakonolomstva, združenega z incestom, ki sta se bila zgodila prav v komenski fari, poleg tega pa je mogoče še dostavil kakšne podrobnosti glede svojega rojstva. Na to pismo mu je Testaferata odgovoril s slabo prikritimi grožnjami. Vendar pa mu je pisal tudi, naj si ne dela nepotrebnih skrbi in jeze s tem, da pogreva in premišljuje stare stvari, ki so se zgodile že pred tolilim časom. In opomnil ga je dobrot, ki jih je že prejel od njega in ki jih še lahko, če si ne bo s predrznostmi zapravljal njegove naklonjenosti.

Toda še preden je Glavar prejel ta odgovor Testaferate, mu je poslal drugo pismo, v katerem ga je prosil, naj mu odgovori lastnoročno. Saj si je moral misliti, da Testaferata tako kočljivih stvari ne more narekovati svojemu tajniku, da bi jih nazadnje samo podpisal, kakor je delal dotlej. In da bi dal tej prošnji več veljave, je pismu priložil kot dokaz Petazzijev dekret z grožnjo in Petazzijevo pismo, v katerem se je Testaferata omenjal kot Glavarjev oče. Iz Testaferatovega odgovora — 6. jun. 1745 — lahko sklepamo, da je Glavarja dejstvo, da ni poznal svojega očeta, v resnici bolelo. Sicer bi Testaferata ne trošil toliko besed za tolažbo. Svoje očetovstvo pa bo, tako pravi, vedno zanimal, in če treba tudi pred sodiščem — in kot dokaz za svojo nedolžnost se posluži znane „exceptio plurium“. Kar je storil za njegovo mater, je storil samo iz krščanske ljubezni, da bi jo iztrgal iz grešnega življenja, ki ga je nadaljevala še potem, ko je že odšla iz njegove službe. In zopet prihaja z obljubami, v katerih ponovno za-

trjuje, da niso prazne. Glavar naj komendo odda v oskrbovanje ali v najem, nikar pa naj ne odide, predno ni tega storil, če že sam ne mara prevzeti obojega, oskrbovanja in kaplanije, saj bo Testaferrata njemu dal prednost pred vsakim drugim, vsaj kot oskrbniku.

Zdi se, da se je Testaferrata ob tem pisnu nekako zavedel svoje mladostne krivde — surove besede o Glavarjevi materi in tolažba Glavarju, češ, da ni ne prvi ne zadnji tak nesrečnej na svetu, so pač izraz stališča, ki ga je takratno plemstvo zavzemalo nasproti nižjemu slojem — in da je skušal tudi na sinu popraviti, kar je zagrešil, ne bomo rekli na materi, ampak na sebi. Zdi se, da je tudi Glavar nekaj enakega čutil iz Testaferratovega pisma, zato ga je v prihodnjem pismu ponižno prosil odpuščenja. A sedaj je Testaferrata takoj zopet visoki gospod, ki daje Glavarju lepe nauke, mu, kakor že tolikokrat, očita svojo veliko dobroto in ga posvari, da bo, če se ne bo poboljšal, prav gotovo ž njim

napravil konec in da bo potem tokrat zadnjič, da mu je odpustil.

Toda Glavar se je vedno še delal, kakor da ne namerava ostati v Komendi, Testaferrati pa je začel prigovarjati, naj da komendo v najem, kar prinaša več dobička ko pa oskrbovanje. V najem jo je namreč hotel vzeti sam. Testaferrata pa je bil zoper najemnike, češ, da so vsi oderuhi; zato bi se za najem odločil le v skrajni sili. Komendo je sedaj kot provizorični oskrbnik Glavar upravljal že pol leta, pa si je pri obračunu za polletni trud zaračunal 10 goldinarjev več, kot je dobival Bitenc. Testaferrata je nad tem sicer godrnjal, nazadnje pa je privolil, češ, da se bo vsaj bolj vneto pobrigal za stalnega oskrbnika, in je Glavarju podaril še državni dolg 1650 goldinarjev. Kajpak se ni mogel premagati, da mu ne bi kmalu po tem podrignil pod nos, kako ga je v Ascoliju, ko je prišel k njemu, popolnoma oblekel in mu sploh storil toliko dobrot, kakor da je „v resnici njegova sin“.

OPAZOVALNE POSTAJE

Z junijem se razen nekoliko izjem pohvalijo vsi čebelarji. Dal je medu še za maj in april. Ves mesec je bil topel in skoro brez dežja. Zato je bilo medenje izredno dobro. V prvi polovici so čebele največ brale na travnikih, v drugi pa v gozdu. Na splošno so panji dobro rojili, vendar pa so večjidel rojili le kranjiči. Med so čebelarji začeli točiti že zelo zgodaj. Nekateri n. pr. Tacen, že 16. Med je zelo dober, tako gost, da se celo že v satju strdi. Takoj v začetku so ga prodajali po 20 Din. Čebelarji pa so ga proti koncu meseca ponujali po hišah kot krošnjarji že po 16—14 Din. Celo po 10 Din so ga dajali na drobno. Iz Mute poročajo, da so kranjiči tako močno rojili, da so čebelarji napolnili vse panje. Iz okolice Studencev pri Mariboru javljajo, da sta dva kmeta točila celo po 50 kg na panj. Izredno poročilo pa je prišlo iz Nedelice. Pravijo, da okoliški čebelarji tako slabe letine še ne pomnijo. Akacija jim je pozebla, rdečo deteljo so kmetje radi pomanjkanja krme pokosili preden je cvetela, travniške cvetlice so dale malo, rojev ni bilo, razen ob gozdovih, skoro nič. Na točenje tam ni niti misliti. Iz Vidma pri Krškem javljajo, da je občinski

svet v Kostanjevici sklenil prepovedati dovoz tujih čebel v območje občine radi nevarnosti razširjenja kužnih bolezni (verjetno, z namenom, da ne bi nihče peljal tja na kostanjevo pašo). Vendar pa so kljub temu nekateri čebelarji peljali tja. V Brežicah so natrcali samo cvetličnega medu po 20 kg na panj. Rojev je tu okoli zelo malo. Umno vzrejene matice so se slabo prašile — vrnilo se jih je komaj 70%. V okolici Št. Janža je trajala mana skozi ves mesec, vendar se pa pri ondotnih čebelah to malo pozna. V Mekinjah so rojili celo prestavljeni panji in je bila bera tudi v okolici zelo dobra.

Skoro vse postaje javljajo, kako pod ceno prodajajo med, ki ga je bilo v hipu preveč na trgu, kakor hitro se je razvedelo, da je letina zelo dobra. Ker čebelarji preveč ponujajo med, diktirajo celo konzumenti njegovo ceno. Na vsak način bi bilo treba nekaj ukreniti, da cene ne bodo preveč padle...*

* Glej beležko med „Drobirjem“! Ur.

Mesečni pregled za junij 1958

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže									Toplina zraka			Dni je bilo								
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snježnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2	3.	1.	2.	3.															
		mesečni tretjini dkg						pri- dobil	po- rablil	dkg dne	C°											
Blejska Dobrava	577	660	810	680	—	130	100	1920	—	130	19	+28	—	9	+19°03	30	—	—	11	19	—	
Breg-Križe	483	1020	400	1140	—	20	—	2540	—	200	2	+30	—	10	+19°70	30	7	—	2	5	23	2
Kranj	385	1355	920	815	—	80	—	3010	—	195	1	+34	—	8	+20°70	29	9	—	6	5	19	18
Virmaše - škofja Loka . .	361	1065	370	850	—	80	—	2205	—	160	9	+31	—	12	+20°97	30	9	—	1	12	17	30
Tacen-Šmarna gora . . .	314	1465	720	1420	—	225	—	3380	—	205	22	+31	—	12	+20°30	30	5	—	3	4	23	10
Barje	289	425	115	560	15	90	—	995	—	85	30	+29	—	10	+19°50	30	4	—	3	6	21	12
Dob	305	770	540	810	—	170	30	1920	—	190	12	+35	—	6	+19°50	29	4	—	2	2	26	—
Rova	350	2360	980	1905	—	130	—	5115	—	340	5	+33	—	8	+20°01	30	9	—	2	5	23	5
Mekinje	415	1290	670	1600	20	100	—	3340	—	270	23	+30	—	10	+19°31	30	11	—	1	17	12	24
Škorno-Noví klošter . . .	450	1710	1010	1190	50	—	45	3815	—	285	3	+32	—	9	+21°08	30	4	—	—	25	5	1
Sp. Ložnica-Zalec	252	950	270	415	—	175	35	1420	—	115	8	+23	—	8	+17°70	30	6	—	1	14	15	28
Leveč-Sl. Bistrica	355	650	600	1600	—	—	—	2850	—	200	21	+32	—	7	+19°30	30	10	—	5	—	25	11
Muta	387	710	690	1610	—	40	—	2930	—	220	21	+30	—	9	+21°70	30	6	—	—	20	10	8
Sv. Duh - Selnica	536	890	190	225	—	55	—	1250	—	135	8	+26	—	4	+16°20	28	6	—	2	13	15	14
Studenci-Maribor	265	1015	935	1455	—	60	—	3345	—	320	11	+32	—	8	+19°60	30	8	—	—	13	17	19
Cezanjevci	182	440	300	—	—	160	110	470	—	150	11	+31	—	8	+19°43	29	9	—	—	17	13	22
Nedeljica-Turnišče . . .	170	175	205	60	—	55	45	340	—	60	11	+31	—	9	+20°70	28	3	—	2	6	22	4
Žetale-Rogatec	322	1210	200	330	—	90	70	1580	—	200	1	+31	—	10	+20°30	28	7	—	6	3	21	18
Donačka gora-Rogatec . .	397	1350	1530	750	—	80	—	3550	—	180	4	+35	—	8	+21°50	30	9	—	—	10	20	7
Kozje	307	1350	1070	1060	—	—	—	3480	—	260	5	+30	—	14	+22°40	30	4	—	—	14	16	12
Videm-Krško	168	250	140	240	—	70	—	560	—	40	1	+35	—	6	+17°70	29	4	—	3	1	26	—
Zakot-Brežice	156	350	400	150	—	—	—	900	—	105	15	+30	—	16	+23°21	30	—	—	—	9	21	1
Toplice-Dol.	179	1525	1075	1070	30	475	140	3025	—	215	19	+32	—	10	+18°88	30	5	—	2	11	17	30
Krka	300	415	380	1160	—	20	—	1945	—	175	23	+34	—	12	+23°10	30	3	—	4	11	15	24
Št. Janž-Dol.	347	265	445	795	—	—	—	1505	—	175	23	+35	—	9	+22°30	29	5	—	1	11	18	5
Št. Vid-Stična	360	435	230	460	245	70	—	810	—	225	1	+31	—	4	+17°55	28	5	—	2	11	17	5
Cerknica	575	380	535	1260	—	—	—	2165	—	200	27	+32	—	8	+18°40	29	4	—	1	6	23	20
Sv. Gregor-Ortnek	736	10	80	870	34	20	—	906	—	150	29	+30	—	13	+20°02	30	3	—	2	2	26	10
Novo mesto	180	325	130	880	—	15	—	1320	—	200	28	+38	—	7	+22°05	30	7	—	1	5	24	2
Šmarjeta	375	800	890	450	80	120	260	1680	—	260	29	+32	—	10	+20°45	30	7	—	2	2	26	12
Valpča vas	280	725	195	385	—	75	125	1205	—	135	6	+32	—	10	+20°83	28	5	—	2	8	20	10

Vsi panji so AŽ sestava.

DRUŠTVENE VESTI

Sladkor za pítanje čebel.

Finančno ministrstvo je ukinilo do-
bavo denaturiranega sladkorja za krm-
ljenje čebel. Za sedaj tudi ne smemo
razprodati sladkorja, ki je še v zalogi
pri D. Č.

Ker bodo letos sladkor potrebovali
zlasti v krajih, kjer je mana obilno
medila in kjer ni izdatne jesenske paše
(na otavi ali na ajdi), je SČD poslalo
ministrstvu prošnjo, naj za jesensko

krmljenje dovoli primerno količino de-
naturiranega sladkorja.

Dobavo je ministrstvo ukinilo, ker so
ponekod čebelarji sladkor uporabljali
tudi za drugo kakor za krmljenje če-
bel. Kje se je to godilo, nam ni bilo
uradno sporočeno, pač pa smo to zvedeli
iz beograjskih časopisov. Upajmo, da
ta očitek ne zadeva naših čebelarjev,
ker smo se pri oddaji sladkorja ravnali
točno po predpisih in o vsaki dobavi,

tudi najmanjši, sproti obveščali pristojno finančno kontrolo.

Vsem podeželskim čebelarским organizacijam priporočamo, da svoje poslanice opozore na težave, ki jih utegnemo imeti pri zazimovanju čebel, če ne bomo dobili denaturiranega sladkorja, in jih prosijo, naj intervenirajo, da bo fin. ministrstvo svoj sklep razveljavilo. Ni prav, da se je sladkor odvezel vsem čebelarjem, namesto da bi se kaznovalo zgolj tiste, ki so sladkor zlorabljali.

Sladkor za pitanje čebel dobivajo čebelarji v vseh drugih državah: v Nemčiji, v bivši Avstriji, v Švici, na Češkoslovaškem, zato ni razloga, da bi ga ne dobivali tudi mi.

Kolikor je še sladkorja v zalogi, ga bomo razdelili kasneje, ko bomo za to upravičeni. Če je pa kje sila že sedaj, naj to politična oblast (občinsko predstojništvo, okr. glavarstvo) potrdi, pa ga bomo poslali, toda le na odgovornost tistega, ki bo napravil potrdilo.

Zveza v Celju priredi sledeča predavanja:

21. avgusta v Središču ob Dravi.

28. avgusta ob 2. popoldne pri Veliki Nedelji pri čebelnjaku g. Knessa.

Obiščite čebelarско razstavo za časa letošnjega Mariborskega tedna!

NAŠE PODRUŽNICE

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo odborovo sejo v petek 5. avgusta ob 8. zvečer v običajnem lokalu. Clani in njihovi prijatelji so vedno dobrodošli gosti.

Čebelarška podružnica v Stični priredi dne 4. septembra t. l. v Stični čebelarско veselico, združeno s čebelarско razstavo. Razstavljen bo med, vosek in razne čebelarške potrebščine. Poskrbljeno bo poleg drugih jedil in pijač tudi z raznimi medenimi dobrotami. Vse prijatelje in ljubitelje čebelarstva vljudno vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

Matija je umrl. Dne 26. junija je umrl splošno priljubljeni, širom Dolenjske poznani vneti čebelar Matija Brulc iz Griča pri Trebnjem.

Pokojni je bil soustanovitelj čeb. podr. Trebnje in nje prvi predsednik. Veliko se je trudil za prospek čebelarstva in je bil vedno pripravljen, žrtvovati se tudi za svoje sotovariše. Njegova zasluga je, da se je čebelarstvo tako lepo razvilo v trebanjski podružnici in preko nje v sosednjih podružnicah. Izmed prvih je pričel čebelariti v A. Ž. panjih in jih je vneto propagiral. Imel je vzorno čebelarstvo in je vsakemu, ki se je zanimal za čebelarске stvari, vse razkazal, razložil in svetoval, pomagal po možnosti, četudi je bil z delom preobremenjen. Njegov trud je rodil uspehe. Danes vidimo po naših vaseh večje ali manjše število A. Ž. panjev, ki so bili napravljeni večinoma po njegovem zgledu in priporočilu. Ni jih malo, nad 500 jih je, ne všteti onih po sosednjih podružnicah. Število pa se še vedno množi in raste.

Zato je bridko odjeknilo pri vseh, ki so ga poznali, ko so zvedeli, da ga ni več. Umrl je mlad, poln življenjske energije, saj mu je bilo šele 48 let. Kako tudi ne, saj smo ga videli v pomladanskih mesecih marljivo se sukati okrog stiskalnice in kuhati voščine. Kdo bi slutil takrat, ko nam je z živo zgovornostjo in prepričevalnostjo prerokoval dobro čebelarско letino, da jo on ne bo učakal...

Ko so ga odnašali k večnemu počitku mimo njegovega čebelnjaka, se je zdelo kakor bi se tudi njegove ljubljenske pridružile globoki žalosti domačih in drugih. Tiho, skoro neslišno otožno so brnele nad njegovo krsto, kakor bi se poslavljale in hotele reči: „Prijatelj naš, kam odhajaš, zakaj nas zapuščaš? Glej kako prijazno sije sonce — vse dehti v cvetju — Tvoj trud, skrb in ljubezen ti bomo obilo povrnilo — ostani, neguj nas, sirote bomo...“

Taki občutki so nas navdajali, ko smo te spremljali na zadnji poti. Res umrl si, tovariš, toda pozabljen ne boš, dokler se tudi mi ne preselimo tja, kjer biva tvoj duh in kjer bo večna pomlad. Blag ti spomin!

Izredno umiranje zalege. Nekateri čebelarji, ki so letos imeli čebele na hojevi paši v logaškem okraju, so junija meseca opazovali, da mrjejo mlade žerke (črvički) v celicah, ne da bi mogli dognati, kaj je vzrok odmiranju. Mrtve žerke so ostale bele, so se dale cele potegniti iz celice, niso pa ležale mrtve na dnu celice, marveč na spodnji steni celice.

V začetku so se prestrašili, ker so mislili, da je zalega okužena. Čez teden dni so pa opazili, da v celicah ni več nobene mrtve žerke, marveč same zdrave. Slične pojave so opazovali letos tudi na ptujskem polju.

Kaj je bil vzrok odmiranju? Kužna bolezen gotovo ne, ker je tako naglo izginila. Bržkone so čebele brale kak strupen med ali obnožino, ki čebelam sicer ni škodovala, pač pa mladi zalegi. Ni pa izključeno, da je provzročila odmiranje kaka škodljiva glivica (bakterija), ki je zašla v hrano z medom. Drugače si tega pojava ne moremo razlagati.

Stare napake. Po več letih grenke preizkušnje in velikih denarnih žrtev, se je letos čebelarjem sreča nasmehnila. Tu pa tam so pridelali nekoliko medu, ponekod več, ponekod manj. Od samega veselja nismo vedeli, kaj bi počeli. Nekateri čebelarje je nekaj belih satov v mediščih spravilo čisto iz ravnovesja in pripovedovanja o obilici medenega blagoslova ni bilo konca ne kraja. Pri marsikomu so igrane vidno vlogo čebelarstva povečevalna očala, kajti, ko je med potočil, se je prepričal, da ni tako, kakor je mislil in računal...

Splošne čebelarске zadovoljnosti smo bili vsi od srca veseli. V zadnjih letih so čebelarji in čebelice zares mnogo hudega prestali, zato je čisto prav, da so imeli zopet opravka z medeno posodo. Ne moremo pa biti veseli pojavov po točenju. Mislili smo, da bo novi med imel dobro ceno, saj so vse stare domače zaloge že davno pošle. Čim se je pojavil novi med, že so začele cene padati. To se je zgodilo po krivdi čebelarjev samih, ki so kar tekmovali, kako bi se medu naglo iznebili.

Na ljubljanskem trgu je prodajalec neke čebelarске zadruge takoj po pojavu novega medu prav glasno ponujal med po 16 Din kg, medtem ko ga je DČ takrat plačevala še po 14:50 Din kg na debelo frco Ljubljana v trgovino postavljen. Razume se, da to

blago DČ ne more prodajati po 16 Din, ker bi ne krila niti lastnih režijskih stroškov. Zato je bila prisiljena nakupno ceno znižati na 14 Din kg. Temu zgledu so sledili tudi drugi nakupovalci medu in sedaj je čebelar lahko srečen, če proda prvovrstni med po 14 Din.

Čebelarška letina je bila ponekod res dobra. Obilica pridelka pa je skoraj vedno v zvezi s padcem cen. Tudi ne smemo prezreti, da starih zalog medu sploh ni, da je bil pridelek v drugih banovinah Jugoslavije prav malenkosten in da bo naš med (cvetlični in hojev) šele na zimo dobil dobro ceno in da ga spomladi že več ne bo. Kljub temu smo ga že sedaj primorani dati za tako nizko ceno.

Sporočeno nam je bilo, da so tudi na štajerskem cene zelo padle, ker so tudi tam pridelali precej poletnega medu.

Če kak siromašen čebelar, ki je v večni borbi za pare, sili z medom na trg, mu res nihče ne more zameriti. Mnogi niso videli medu že več let in žrtvovali, resnično žrtvovali sleherni pristradani dinar za ohranitev svojega čebelarstva. Čisto naravno je, da se takim ljudem mudi za denar. Dati pa morajo blago pod ceno zato, ker se tisti, ki ceno delajo, ne ozirajo prav nič na splošno korist, marveč samo nase. Le na trg z medom za kakršnokoli ceno, bomo pa na obrestih profitirali, kolikor bomo pri ceni izgubili.

Ali res ni mogoče drugače? Mogoče, mogoče! Le pogledjte naše gorenjske čebelarje. Letos so prav pridno točili, ponekod celo izredno obilno. Toda od tam ni niti ene ponudbe. Ves med bodo na drobno razpečali — za dobro ceno. Na Gorenjskem ga skoraj ne najdeš čebelarja, ki bi ga dajal pod ceno. Na drobno ga ne dobiš izpod 20 Din, nekateri ga drže celo po 25 Din. Če ga letos ne bodo prodali, ga bodo prihodnje leto. Saj niso vsako leto sončne pege. Gorenjci se dobro zavedajo, da bodo svoje pošteno blago gotovo spečali in so vajeni potrpljenja. Tam imajo ljudje največ zaupanja v med, ki ga kupijo naravnost od čebelarja in ga splošno bolj cenijo kot drugod.

Tako bi lahko bilo tudi drugod, če bi tega nesrečnega „če“ ne bilo. Vsekakor bi pa morala Ljubljana prednjačiti, kar se tiče dobre medene cene, in za tem moramo stre-

meti vsi. Treba je samo več discipline v čebelarških vrstah in stroge izvedbe kontrole medu, pa bi se obrnilo na bolje. Zavedamo se, da se sprememba ne da kar čez noč doseči, z vztrajnim delom bi se pa razmere gotovo izboljšale.

Kvaliteta letošnjega medu je v splošnem dobra. Blago je gosto in večinoma tudi dobro očiščeno. V tem pogledu je naš napredek lepo viden. So pa še vedno čebelarji, ki medu ne znajo očistiti in prihajajo v trgovine z vzorci, ki onemogočajo sklenitev kupčije. Niso več časi, ko so ljudje med kupovali kar na slepo in vzeli vse, kar je po medu dišalo. Dandanes zahtevajo skrbno prečiščeno, snažno blago, kar je tudi edino pravilno. Čebelar, ki tega božjega daru niti toliko ne ceni, da bi ga skrbno očistil, naj ga kar sam sne. Isto velja za prevoden med. Celo letos, ko je ves med nenavadno gost, se je nekaterim s točenjem tako mudilo, da so pridelali blago, ki v kozarcu sumljivo živahno pljuska. Tudi tako blago so kupci odklanjali.

Zapomnimo si vse to in skušajmo za bodoče odpraviti te nedostatke.

Strjen med v satju dela letos čebelarjem mnogo preglavic. Od vseh strani prihajajo vprašanja, kaj storiti, da bo med šel iz satja, to pa ostalo nepoškodovano.

O tej zadevi je bilo v Sl. Č. že večkrat govora. Podali smo izčrpna navodila, kaj naj čebelar stori, da bo „volk sit in koza cela“, toda vse govori za to, da čebelarja člani kaj malo berejo, sicer bi ne bilo toliko vprašanj.

Čim opazi čebelar, da čebele berejo mano, se mora zavedati, kaj se lahko pripeti z medom v satju, če ga ne iztoči pravočasno. Nevarnost je tem večja, čim hujša je vročina in čim bolj je suho.

Ko opazimo v celicah prva zrnca strjenega medu, ga moramo takoj iztočiti, pa naj bo pokrit ali ne. Prva zrnca zelo pospešujejo kristalizacijo. Med od mane je treba točiti vsakih 4–5 dni, sicer je prekasno. V Gorskem kotaru na Hrvaškem točijo tak med na vsake 3 dni. Res je to delo obupno, a še huje je, če so medišča nabito polna, med pa strjen.

Za malega čebelarja to še ni posebna nesreča, velika muka pa za tistega, ki ima mnogo panjev. Jaz sem vse medene sate ostrgal do satnice, druge rešitve ni bilo. Nastrgani med sem po paši raztopil v vodi (100 kg na 100 l vode), precedil, raztopino pa pokladal določenim panjem sedem dni zaporedoma, ves dan in vso noč. Ko je bilo

satje v mediščih deloma pokrito, sem točil. Tudi ta med ni šel ves iz satja, vendar sem ga dobil toliko ($\frac{2}{3}$), da se je trud izplačal. Druge rešitve nisem vedel in se mi zdi, da je bila pravilna. Strgati sem moral dvakrat, ker so čebele medišča dvakrat napolnile.

Nastrgani med sem poskušal s segrevanjem raztopiti in ločiti od voska, pa ni šlo. Ves med se je prismodil in ni bil za kupčijo.

Mnogo zadelanih satov sem spravil in z njimi spomladi čebele krmil. Nerade so se ga lotile, še najpreje tisti panji, ki so bili z živežem na koncu. Sate sem dajal čebelarjem proti koncu aprila, ko so mogle nanašati dovolj vode za topitev medu. Če sem jim jih dal preje, se medu niti dotaknile niso. Posamezne sate s strjenim medom sem našel v panjih še po treh letih...

Medica iz mane ni posebno dobra. Tista, ki sem jo jaz napravil iz takega medu, že ni bila. Kdor jo je pil, se je kasneje pritoževal, da ga je zelo zvijalo in da je moral mnogo letati — saj veste kam. Nekoč sem z njo „pogostil“ jato kričečih kopalcev v kanalu pred hišo. Čez eno uro ni bilo tam niti enega več, vse je pognala, oziroma pregnala.

Opozarjam čebelarje, ki imajo mano v satju, tudi na beležko v lanskem Sl. Č., str. 174 (Kako spravimo kandiran med iz satja?).

Pozor pri letošnjem zazimljanju! Letošnji poletni med od mane je neprimeren za prezimovanje čebel, ki postanejo po njem grižave. Če je zima dolga in se čebele ne morejo zgodaj otrebiti, začnejo pomalem izletavati sredi zime. Ko pride pomlad, so taki panji že na koncu, če sploh dočakajo vigredi.

Dosedanje izkušnje nam povedo, da se pri čebelah, ki prezimujejo na pregostem medu (mani, hojevcu, smrekovcu, včasih tudi na kostanjevcu), skoro redno pojavi nose mavost, mnogokrat tudi sporedno z grižo.

Vsem tem katastrofam se lahko ognemo, ako poskrbimo še pred zimo, da panji nimajo v plodiščih škodljivega medu. Po končani paši na hoji in smreki, vsekakor pa še pred ajdo, moramo vse z omenjenim medom zanešene sate prestaviti iz plodišča v medišče. Stranska sata lahko pustimo doli.

Prestavljati ni treba satov, ki imajo zgoraj in zadaj malenkost (dva do tri prste) tega medu. Plodišča pred ajdo tako uredimo, da je v njih dovolj prostora za

zadostno ajdovo zimsko zalogo in še za zadnjo zalego, ki jo čebele godnijo med ajdo, oziroma otavo.

Če pa čebele niso v ajdi in tudi na otavi ne naberejo dovolj medu, odstranimo iz plodišč ves pregost med in ga nadomeštimo s sladkorno raztopino ali pa s cvetličnim medom.

Letos utegnejo biti težave pri zazimovanju. Finančno ministrstvo je ukinilo dobavo denaturiranega slakorja in Bog ve, če ga bomo sploh še dobili. Upanja ni mnogo, čeprav je bila prošnja za sladkor že odposlana. Previdnejše je, če računimo z odklonitvijo prošnje ter temu primerno uredimo opravila pri čebelah.

Sladkorno testo za čebeljo klajo napravimo na ta način, da zamesimo en del medu z dvema deloma sladkorne moke. Testo gnetemo toliko časa, da je zmes enakomerno prepojena z medom. Večjo množino ga je treba gnesti zelo dolgo.

Testo spravimo v dobro zaprti pločevinasti posodi, kjer se ohrani tudi več let.

Najboljše sredstvo za bramorje. Letos imam v vrtu hudo vojsko z bramorji, ki mi napravljajo mnogo škode. V sili, ko sem preizkusil že vsa sredstva, ki so le malo zalegla, sem se spomnil sredstva, ki mi ga je pred več kot 30 leti nasvetoval pokojni ljubljanski vrtnar Korsika.

Napravil sem iz močno dišečega (ajdovega) medu in ržene moke bolj trdo testo, nekoliko mehkejše kakor za ribano kašo. Testa sem napravil za srednje veliko repo. Preden sem ga začel mešati in gnesti, sem mu dodal še eno žlico arzenika. Potem sem gnetel toliko časa in dodajal moko, oziroma med, da se testo ni več prstov prijemalo in da sem lahko napravljal za grašek velike kroglice.

Kroglice sem spuščal v bramorjeve rove, pa tako, da so zginili v luknjici. Učinek je bil čudovit. V nekoliko dneh sem našel povsod na zemlji mrtve bramorje, velika večina jih pa pogine pod zemljo. Z nastavljanjem kroglic nisem odnehal. Čim sem opazil nove rove, zlasti po dežju, sem strup nastavljal in vedno z uspehom. Prepričal

sem se, da je to testo res izvrstno za pokončevanje tega mrčesa, in tudi drago ni.

Ajdov med dodajamo testu zato, da s svojim vonjem privablja bramorje, ržena moka pa ohranjuje testo mehko.

Ker je arzenik zelo strupen — dobimo ga v drogeriji ali lekarni na podlagi dovoljenja politične oblasti — moramo z njim zelo previdno ravnati. Testo smemo gnesti le če imamo roke brez ran. Spravimo ga v pločevinasti posodi, kje na hladnem, tako da zanj nihče ne ve. Na škatlo prilepimo listek z napisom: „Pozor! Hud strup!“ Skrijmo jo zlasti pred otroci.

Ne pozabimo po nastavljanju roke dobro umiti z milom. Še enkrat pozor pri spravljajanju!

Naša čebela v Avstraliji. Kmetijsko ministrstvo za zapadno Avstralijo je izdalo posebno knjigo o kranjski čebeli, v kateri ugotavlja, da se je ta čebela v Avstraliji izvrstno obnesla in dobro aklimatizirala. S pomočjo vlade so ustanovili na otoku Rott-
nest, ki je od celine oddaljen približno 20 km, posebno prašilno (plemenilno) postajo za to čebeljo pasmo.

Za kratek čas.

Zadoščenje. Rogovilčev sosed ima dva panja čebel. Nekega dne Rogovilca ena piči. Ves besen prihrumi nad čebelarja, rjoveč: „Sedaj je mera polna! Ena izmed vaših mrh me je oklala! Zahtevam zadoščenja!“ — „Prosim, takoj ga dobite. Prinesite mi čebelo, ki vas je pičila in pred vašimi očmi jo bom zadavil,“ je odgovoril ustrezljivi čebelar.

Specialist. Elektrotehnik Smola pride zvečer z dela in vidi, da ima njegov sinček obvezan prst.

„Kaj ti je,“ ga vpraša. „Ali si se urezal?“ „Ne, oče,“ odvrne sinček, „samo čebele sem se hotel dotakniti, pa sem jo prijel na tistem koncu, kjer ni bila izolirana.“

Neprostovoljni humor. (Odlomek iz propagandnega letaka, ki ga razširja neki trgovec iz kamniškega okraja). „Moj zamčeno pristni planinsko cvetlični med je najboljše odvajalno sredstvo vseh notranjih bolezni.“

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljaljati na „Slovensko Čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček, račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno Čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček, račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/I. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko Čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d.d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Mali oglasi

Prodajam 17 obljudenih žnidaršičevih panjev z vsem orodjem in točilom. — Čerňič Ivan, Ljubljana, Hrvatski trg 4-I.

Zveza društev rejcev malih živali v Ljubljani

Rejci malih živali, iz vseh krajev Slovenije, združeni v Zvezi društev rejcev malih živali s sedežem v Ljubljani in rejci iz ostalih banovin, prirede v času jesenskega velesejma od 1. do 12. septembra 1938. pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. svojo

I. Zvezno banovinsko razstavo vseh vrst malih živali in predmetov

iz te reje. Prireditve v tem obsegu Ljubljana še ni videla. Vsa prireditve bo obsegala do mala polovico velesejma in bo prikazala nazorno sliko požrtvovalnega dela za povzdig malega gospodarstva. V nedeljo dne 4. septembra bo v Ljubljani tudi I. kongres rejcev malih živali, kjer se zbera skupaj rejci iz vseh krajev države in celo iz inozemstva. Na programu so razna predavanja, tečaji, ekskurzije. Vse priprave za prireditve od strani rejcev malih živali kažejo, da bo naše občinstvo na jesenskem ljubljanskem velesejmu deležno zopet novih senzacij.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto

začetkom novembra 1938. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši samo II. tečaj. Letos se torej sprejemajo učenci samo v celoletno šolo.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se priidni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje za celoletno šolo, kolkovane z banovinskim kolkom za din 10.— je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra t. l. Vsa nadaljna navodila se dobe pri ravnateljstvu šole.

Geniki Čebelarne so pošli.

Novi bodo izdani koncem leta.

Čebelarji

poravnajte zaostalo članarino!

Čebelarji!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami?*

Društvena Čebelarna

**v Ljubljani,
Tyrševa cesta 12**

ki je domače podjetje in last
Slov. Čebelarskega društva.

Ček. račun 15.645 - Telefon št. 35-45

**Največja zaloga čebelarskih po-
trebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine, najboljše
kakovosti, po nizkih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podružnicam daje primerne popuste
Zahtevajte cenik**

Čebelarji, podpirajte z naročili lastno podjetje